

JORDI

SETMANARI INFANTIL

Any I

5 d'abril de 1928

Preu: 20 cèntims

Núm. 7

UN LLAMINER VALENT

EN JORDI ja l'havia anat a veure d'amagat tres vegades, la seva mona. Era posada allí al bell mig de l'aparador. El primer vespre que la va veure, el llum que

li venia a sobre mateix, la feia d'un color daurat molt clar. I ell, en aquell color, ja hi sabia flairar tots els bons olors i ja paladejava els millors gustos.

I mireu, des del primer dia, no sabia per què, ni un moment va tenir por que la comprés algú abans que ell, la seva mona. Perquè heu de saber que aquest any ell la podia triar d'entre les que li fessin més goig. Li ho havia promès el seu padrí el dia de Sant Josep que feia el sant.

I val a dir que n'havia sabut, de triar. En Jordi. Perquè els llaminers, en el seu ram, tenen una ciència que gairebé mai no els falla. Era una mona alta així com un castell; tenia finestres i portals de debò i una torre molt alta amb una bandera i tot. Quatre ous — un de blau, un de verd, un de groc i un de rosa — hi feien com una guàrdia davant del portal més gran de tots. Era un encís de mona, val a dir-ho!

I com que en aquest món tot arriba, va arribar també l'hora d'anar-la a comprar. Era el dissabte de glòria, a quarts de set del vespre. En Jordi, baixant les escales de casa seva es botonava els guants amb un delit, amb un aire d'home gran que enamorava. I ho era ben bé, un home. Ell veia pel carrer senyors i senyores carregats de paquets. Pensava veient-los, en els nois que diumenge, com ell, menjarien mona. Però no era pas la mateixa cosa si un podia triar-se-la ell mateix. Quan la mossegaria, pensaria en això, i la trobaria molt i molt més bona, segurament.

La pastisseria gran quan van arribar-hi era tota plena. Des de fora, no es veia l'aparador, de tants badocaires que hi havia. Des de dins, es podia veure amb prou feines. Però En Jordi, al primer cop d'ull, prou va adonar-se de seguida que la seva mona ja no hi era. Els ulls li van espurnejar de

malícia i més quan va girar-los i va veure que la mona era damunt del taulell, a punt d'ésser embolicada. Encara hi havia al costat la bandereta que acabaven de treure perquè no estripés el paper.

I qui la tenia, la mona? Qui l'havia comprada? — es demanava ell. I en aquell moment va veure un senyor del costat seu que la prenia i se l'enduia, triomfal. En veure'l sortir al carrer, els ulls de poc se li neguen. Però no, ell no va voler plorar. Ell, que era campió de patinet i d'una pila d'altres coses, no havia de plorar per això. Sabia que molt poques vegades s'ha de plorar i aquesta no era pas de les ocasions en què esqueia fer-ho. Calia fer el cor fort. I va saber-ne. Va triar una mona no pas tan grossa com la que li havien pres. Aquesta no tenia ni aires de castell ni portals, ni finestres, però tenia un no sé què que deia menja'm, menja'm. Li avançava mil gustos d'avellana i de sucre, i d'ametlles i mel...

En Jordi no havia plorat. Havia estat un home. I en pujar a l'ascensor va trobar fins i tot la manera de quedar bé i de venjar-se del que li havia passat i del primer impuls que havia tingut de desesperar-se, com una criatureta.

— No has vist, oncle? — va dir-li tancant les portelles de l'ascensor — Hi ha gent ben estranya al món. Hi ha gent capaç de tallar i fer a bocins, només per a menjar-se-la, una mona com aquella que hem vist a cà'l pastisser.

I en acabar de dir-ho, gairebé, gairebé ja ho creia de debò.

JOAN CARDIGAN I ELS BANDITS

El nostre amic Pere Cardigan li agrada molt de sentir com el seu pare conta les seves aventures. El gust que Pere troba en les explicacions de Joan

Cardigan és degut, en gran part, al fet que el famós caçador no és parlador de mena i, quan es decideix a parlar, mai no diu coses que no siguin dignes d'escoltar-se. De vegades, en llurs aturs en plena selva, vora el foc crepitant, Joan Cardigan accedeix a contar al seu fill alguna feta de la seva joventut, i Pere se l'apunta a la memòria perquè li serveixi d'exemple.

Una nit que els mosquits del bosc congolès on pare i fill es trobaven, es feien tan amoïnosos que no els deixaven dormir, Joan Cardigan va explicar a Pere una antiga aventura que li havia passat amb uns bandits mexicans.

—En aquell temps jo era molt jove encara—va dir Joan Cardigan—. Tenia amb prou feines set anys més dels que tu tens ara. Encara no feia un any que m'havia casat amb Maria, la teva mare, i en feia mig que vivíem a Mèxic. Una companyia anglesa que posseïa a l'Estat de Veracruz unes mines de coure, m'havia ofert el lloc de director de l'explotació de les mines. Ens havíem instal·lat a Tampico, però jo vivia gairebé sempre en el poblet de barraques de fusta que la companyia havia fet construir al costat mateix de la mina.

Feia poc que hi era, quan vaig sentir parlar d'uns bandits que es dedicaven a capturar personatges importants per exigir-ne rescat. La gent del país no gosaven parlar més que en veu baixa d'aquells bandits terribles, i els mateixos ajudants anglesos que jo tenia a la mina van aconsellar-me que no m'allunyés gaire del poblet si no anava ben armat i en companyia. No vaig fer gaire cabal d'aquelles enraonies. Pensava que, en tot cas, jo no era un personatge important i ningú no podria esperar d'obtenir per mi un bon rescat.

Aviat vaig poder comprovar que els bandolers pensaven d'una altra manera.

Un dissabte a la tarda vaig sortir del poblet per anar a Tampico. Havia de fer sis hores a cavall passant per la ruta ordinària i, per tal d'escurçar el camí, vaig decidir de provar una dreuera que m'havien indicat. Aviat va tocar-me de passar per una barrancada llarga i estreta, i quan era al bell mig del barranc, vaig trobar-me amb quatre bandits de la colla. Jo no vaig veure de seguida, és clar, que eren uns bandolers carregats de males intencions; tenien, si fa no fa, l'aire de totes les persones del país que jo havia vist fins aleshores—una cara fosca, una rialleta prima, un posat indolent.

Però t'asseguro que, quan els convenia, eren molt llestos. I sabien tirar el llac! Encara no els havia tornat l'amable salutació que van fer-me, quan ja em trobava lligat com un farcell al meu mateix cavall i se m'enduïen cap a llur cau. Aquest era un bon amagatall entre roques, des del qual la vista podia resseguir una bona part del país. Unes quantes coves servien de residència a la banda, i a mi em van deixar a la cova més profunda i més fosca, que els devia servir usualment de presó.

Vaig passar prop de tres dies en aquella cova, els tres dies més anguniosos de la meua vida. Aquells homes em van dir de seguida que pensaven obtenir vint mil pesos

—I, digueu, àvia: el diumenge l'és a tot arreu?

a canvi de la meua vida i que pensaven obtenir-los dintre dos dies; i foren inútils tots els meus raonaments per convèncer-los que el termini era massa curt i el preu massa elevat.

Van deixar-me a la cova travat de cames, gairebé a les fosques, amb un pa molt dur i una cassola d'aigua no pas massa clara. I un d'ells, armat de pistoles i punyals, va quedar-se en una cova contigua que dava a l'exterior.

Va acabar-se aquell dissabte, va passar el diumenge, i fins al vespre del dilluns no van tornar a fer-me visita, ni em van dur més aliment que aquell pa i aquella aigua que

m'havien deixat el primer dia. Durant tot aquell temps, jo només veia de tant en tant un dels bandits, el que estava de sentinella a la cova contigua. Sentia les anades i vingudes dels altres, llurs crits i baralles. Pel soroll de veus deduïa que no eren gaires. La major part de la banda devia estar sent malvestats lluny d'allí.

Però per pocs que fossin, per a mi ja eren massa. La meua situació era desesperada. Sabia que em matrien si no obtenien el rescat, i estava convençut que ni el cònsol anglès de Tampico ni la meua muller aconseguirien de reunir la quantitat que els bandits demanaven.

(Continuarà)

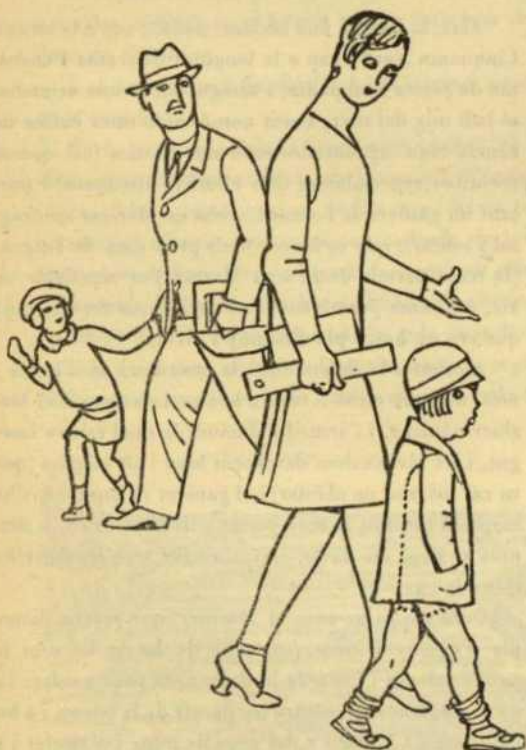
— Has de fer com jo: no la tens de tocar la mona.

— Quin mèrit té! Llops amb llops no es mosseguen.

M'EMBARCARÉ DALT D'UNA ESTRELLA

*M'embarcaré dalt d'una estrella
i seguiré el matí.
Encalçaré la lluna blanca
fins que serà ben clar,
i li prendré les banyes.
Pujaré a la muntanya de glaç
i espiaré el temps que faci.
Me'n duré l'Arc de Sant Martí
i dels dos caps en faré una llaçada.
Colliré estels d'aquell camí
i n'ompliré una cistella.
Sembla que sóc un ric valent:
la gent bé prou se'n meravella.*

— Sí, mira, era tan ric que a cada tic-tac del seu rellotge la seva fortuna augmentava de mil pessetes.

— Quina por hauria tingut jo, si hagués estat d'ell, que em robessin el rellotge!

L'ESPÍGOL VERD

*Espígol verd, dil·li dil·li,
espígol blau:
seré el teu Rei, dil·li dil·li,
si Reina et fan.
Crida la gent, dil·li dil·li,
ben de matí:
tothom al camp, dil·li dil·li,
o bé al molí.
Qui du la falç, dil·li dil·li,
qui va amb els bous;
qui dalla el fenc, dil·li dil·li,
qui l'ordi mol:
tu i jo seurem, dil·li dil·li,
voreta el foc.*

COM ES TRANSFORMÀ LA GOLA DE LA BALENA

per Rudyard Kipling

UNA vegada, fills meus, al mar hi havia una Balena, i menjava peixos. Menjava el lluç i el barat, la palaia i la mabra, el moll i la mòllera, el cranc i la gamba i l'anguila de cua ben llarga. Tots els peixos que podia trobar arreu de totes les mars, se'ls menjava amb la boca — així! Fins que, al capdavall, en totes les mars no va quedar sinó un sol peixet, i era un Peixet molt viu, i es posà a nedar just darrera l'orella dreta de la Balena, perquè no pogués passar-li cap mal. Aleshores la Balena es posà dreta, aguantant-se amb la cua, i va dir:

—Tinc gana.

I el Peixet viu va respondre amb la seva veu eixerida:

—Noble i generós Cetaci: has tastat mai l'home?

—No —féu la Balena—. Com és?

—Bo—va dir el Peixet viu—bo, però una mica indigest.

—Porta-me'n un xic—va dir la Balena, i va fer escumejar el mar a cops de cua.

—N'hi ha prou amb un a cada àpat—respongué el Peixet viu—. Si nedes cap a la latitud Cinquanta Nord, i cap a la longitud Quaranta Ponent (tot això és màgia), trobaràs, assegut en una armadia, al bell mig de la mar, vestit només amb unes calces de canem blau, aguantades amb uns elàstics (*sobretot*, fills meus, no us oblideu d'això dels elàstics) i portant un ganivet de butxaca, un Mariner naufrag, qui (em cal prevenir-te'n) és un home ple d'enginy i vivor.

Així, la Balena anà nedant, nedant cap a la latitud Cinquanta Nord i cap a la longitud Quaranta Ponent, tan de pressa com podia, i assegut sobre una armadia, al bell mig del mar, vestit només amb unes calces de canem blau aguantades amb uns elàstics (cal que us recordeu especialment dels elàstics, fills meus) i portant un ganivet de butxaca, trobà un Mariner naufrag, sol i solitari, que es banyava els peus dins de l'aigua. (Ja tenia permís de la seva Mareta per xipollejar un xic, car sense permís mai no hauria gosat fer-ho, puix que era un home ple d'enginy i vivor.)

Aleshores la Balena obrí la seva boca més i més i més, fins que quasi li tocà a la cua, i s'empassà el Mariner naufrag, i l'armadia damunt la qual estava assegut, i les seves calces de canem blau i els elàstics (que us cal *sobretot* no oblidar) i el ganivet de butxaca; s'ho empassà tot dins la seva panxa calenta i fosca, i després es llepà els llavis, així, i va fer tres tombarelles sobre la cua.

Però tan aviat com el Mariner, que era un home ple d'enginy i vivor, es trobà de bo de bo dins la panxa calenta i fosca de la Balena, es posà a saltar i a picar i a llançar-se contra les parets de la panxa i a fer cabrioles i a ballar i a dar cops de puny i a xisclar i a esgarrapar i a mossegar i a fer tombarelles i a arrossegar-se i a fer bots i a caure a posta i a plorar i sospirar i a lliscar i a cridar i a dansar ballarugues allà on no calia, i la Balena començà a trobar-se d'allò més malament. (*No us heu pas oblidat dels elàstics?*)

Així, doncs, va dir al Peixet viu:

— Aquest home és molt indigest i, a més a més, em fa venir singlot. Què faré, ara?

— Diques-li que surti — va respondre el Peixet viu.

Així, la Balena cridà gola avall al Mariner naufrag:

— Surt i vés-te'n. M'ha vingut singlot.

— No, cal! — va dir el Mariner —. Vull una altra cosa. Porta'm a la meua platja nadiua, als blancs penya-segats d'Albió, i aleshores m'hi pensaré —. I tornà a dansar amb més fúria que mai.

— Faries millor de dur-lo a la seva terra — digué el Peixet viu a la Balena —. Penso que ja t'he avisat que era un home ple d'enginy i vivor.

Així, doncs, la Balena anà nedant, nedant, nedant, amb les aletes (o les alasses) i la cua, tan de pressa com li ho permetia el singlot; i a la fi va veure la platja nadiua del Mariner i els blancs penya-segats d'Albió, i s'apressà fins al mig de la badia i obrí la boca ben ampla, ben ampla, i va dir:

— Transbord aquí pels que vagin a Winchester, a Ashuelot, a Nashua, a Keene i a les estacions de la línia de *Fitchburg*.

I al bell instant de dir *Fitch*, el Mariner va eixir de la seva boca.

Però, mentre la Balena havia anat nedant, el Mariner que, certament, era un home ple d'enginy i vivor, s'havia tret el ganivet de butxaca i havia tallat l'armadilla i n'havia fet una reixa quadrada de tot de bocins encavallats, l'havia lligada fort amb els elàstics (ara veieu per què no havieu d'oblidar els elàstics!) i arrossegà aquella reixa al fons de la gola de la Balena i allí la deixà ben travada! Després recità la següent *Sloka* que, com que no l'heu sentida mai, ara us la diré:

*T'he posat a la gola una reixa,
no podràs menjar pas gaire reixa.*

I això ho va recitar en irlandès, perquè el Mariner, a més a més, era fill d'Irlanda. I es posà a caminar damunt les roques de la platja, i se'n anà a casa seva, a trobar la seva Mare, qui li havia dat permís per banyar-se els peus en el mar; i es casà i va viure sempre feliç. La Balena també. Però, d'ençà d'aquell dia, la reixa que duia a la gola, (que no podia empassar-se ni vomitar), li va privar de menjar tota cosa que no fossin peixets molt i molt petits; i per això avui dia les balenes mai no mengen homes ni nens ni nenes.

El Peixet viu anà a amagar-se sota les Portes de l'Equador. Tenia por que la balena no estigués enquimerada amb ell.

El Mariner se'n portà a casa seva el ganivet de butxaca. Quan es posà a caminar sobre les roques duia les seves calces blaves. Els elàstics els deixà, perquè hi havia lligat, com sabeu, aquella reixa. I veus ací que hem arribat a la fi d'aquesta història.

Quant els ulls-de-bou són foscos i verds
perquè els cobreix la mar alta,
i branda el vaixell i s'atura i salta
i el cambrer mig cau, amb sopa i coberts,
i llisca el bagul i la porta crida
i a terra la Dida jeu tota arrupida
i la Mare et diu: «Deixa-la adormida»
i tu, endormiscat, no en tens gaire esment,
llavors ja pots dir que ets a aquesta mida:
a «Cinquanta Nord, Quaranta Ponent.»

HISTORIETA DE SOLDATS

I
Sobre matèria diversa
tres soldats feien conversa.

II
Amb una fúria marcial
saluden un general.

III
Com que al món tot porta cua
els queda la testa nua.

ELS SOLDATS

JULI Cèsar, el fundador del gran imperi romà, va fer coses tan extraordinàries que tothom el reconeix com un dels homes més grans que han existit al món. Aquest romà, que en va passar tantes i va guanyar tantes batalles difícils, era un home magre, més aviat desnerit i delicat de salut; la seva gran força, però, era la voluntat que no es doblegava per res i anava a la seva, encara que tot se li posés de través. Com que era molt llarg, veia les coses de lluny, sempre li sortien bé les empreses, i no és pas que fos un gran militar, que és clar que ho era, sinó perquè encara era més gran polític i sa-

bia sempre molt bé amb qui se les havia.

De petit, amb tot i que era malaltís, havia fet molts exercicis i s'havia avesat a córrer dalt de cavall amb les mans al darrera. Després, quan va ésser general, es va acostumar a dictar tot anant a cavall i per això portava sempre al costat un secretari i de vegades dos, que escrivien el que els dictava, i mirava de viatjar de nit per poder dormir sense perdre temps, igual que fan avui la gent que viatja en sleeping.

Els seus soldats l'adoraven i es deixaven matar per ell. Li tenien tant de respecte i els sabia tant de greu de quedar

EL PA SOTA L'AIXELLA

Un matrimoni que esperaven la vinguda del primer fill, confiaven en què els portaria el pa sota l'aixel·la. — Una vegada fou arribat, pogueren comprovar, amb sorpresa,

que no portava el pa que tant esperaven. — Apeixaren el menut, li feren una festa, i no pogueren menys de riure davant de la seva decepció, sense comprendre'n la causa.

Cert és que el menut venia de les altures proveït del pa de crostons acostumat, però pel camí va creuar-se amb

un dels molts aviadors que fan la travessia de l'Atlàntic, el qual aviador, famolenc com anava, no va dubtar un segon a apoderar-se'n.

DE CÈSAR

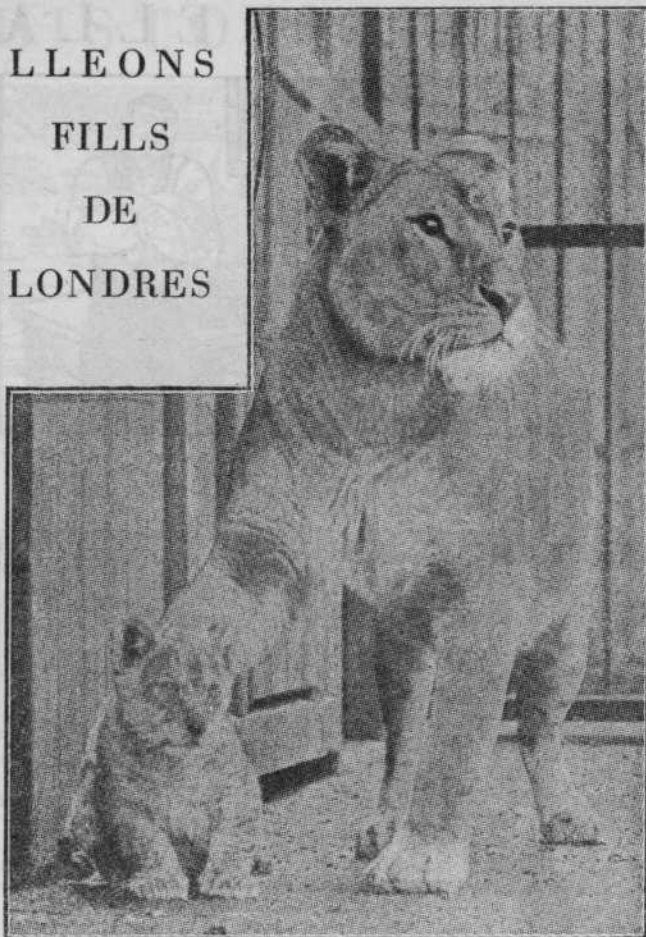
malament davant d'ell, que veureu que va passar una vegada a la guerra de Bretanya, quan Cèsar va conquerir l'Anglaterra.

Un soldat romà, tot empaïtant uns bretons va caure en un aiguamoll. Quan els enemics el van veure enfangat fins a la cintura s'hi van fer amb tota la fúria; però el soldat, que era valent i no s'acovardia per res, va fer tals prodigis per desempallegar-se dels que l'atacaven pertot arreu, que els va fer recular i encara va poder salvar uns oficials que també havien caigut a l'aiguamoll.

Les guerres d'aquell temps no eren com les d'ara. Aleshores el general muntat a ca-

vall veia tot el que passava a la batalla i ell mateix s'hi barrejava. Es clar, Cèsar i els seus capitans havien vist tot allò que havia fet aquell soldat i estaven engrescats amb aquell home tan valent. Quan tot es va haver acabat i els romans estaven satisfets de la victòria, Cèsar va enviar a buscar aquell soldat, i en sortir a rebre'l amb els braços oberts, el soldat se li tira als peus, plorant de vergonya i li demana perdó perquè en la terrible batussa havia perdut l'escut. Cèsar el va alçar tot emocionat i el va abraçar com a un germà. De soldats així, només en tenen els generals com Cèsar.

LLEONS FILLS DE LONDRES

Aquest lleonet tan trempat és el petit «Jordi» fill de «Lena», el primer que ha nascut al Parc Zoològic de Londres

Atotes les col·leccions zoològiques hi ha una varietat de petits, d'allò més divertida. La feina dels encarregats de vigilar les cries és molt delicada, perquè molt sovint han de fer de veritables mainaderes, cosa que, donat el «personal» amb què se les heuen, de vegades té els seus perills.

Els petits solen ésser criats per les mares, que no volen que cap home es fiqui en llur feina. Entre aquestes mares i aquests petits, els més distingits han estat els sis lleonets nascuts al parc zoològic de Londres, el primer dels quals, batejat amb el nom de «Jordi», va venir al món voltat de tantes atencions com el reial personatge que porta el seu nom.

La primera vegada que la col·lecció va veure's augmentada amb uns quants lleonets, va haver-hi una gran alegria a la casa. Aquells menuts eren senyal que en vindrien d'altres amb el temps, i es començà a preparar als encarregats i vigilants els fes il·lusió de

poder comptar amb una bona mainada de lleons nascuts a casa. A nosaltres també ens en faria.

Desgraciadament, però, malgrat totes les atencions, els cadells es morien tots. Varen provar qui sap les coses, però tot era inútil.

Quan «Lena», una magnífica lleona, va estar a punt de tenir lleonets, la varen voltar amb una tanca, igual que si anessin a fer obres en una casa vella. Fora del guardià que provava d'espiar-la en la foscor per una escletxa, ningú no podia veure-la.

Un dia s'escampà la notícia que el lleó petit, tan esperat, ja era al món. Durant uns quants dies no es va sentir res, i és clar, tothom estava neguitós per saber què volia dir aquella quietud: el petit era mort o estava bo i sa? Per no destorbar Lena, va acordar-se deixar-la estar unes quantes setmanes. Quan a l'últim la misteriosa cambra fou oberta, Lena jeia parpellejant a la claror que l'enlluernava i al seu costat tenia un lleonet mort de dies.

Pensant com podia haver estat aquella desgràcia, tragueren la conclusió que com que la caseta era al costat mateix de la paret de la gàbia gran, el soroll dels visitants i els enraonaments, havien privat Lena de la quietud que aquests animals necessiten per posar fills al món i atendre'ls en els primers dies de nascuts.

Lena no solament va perdre el fill, sinó que també va perdre la seva reputació, perquè oficialment fou tinguda per una «mala mare». Aquest judici era ben injust, pobreta, perquè ara és la mare dels dos lleonets més eixerits del món.

La cosa es va arreglar permetent que Lena i Carolina — una altra lleona que també ha tingut quatre fills — es triessin el lloc per tenir-los. A la banda de fora, i una mica separats, els van apariar una mena d'alcova amb un jac i els van permetre de visitar-se.

Lena, quan va arribar l'hora, semblava que no sabés què fer amb aquelles dues habitacions; però així que va tenir el petit, el va agafar i el va portar a l'alcova, on es va estar fins que el petit va créixer prou per sortir a donar un tomb per la gàbia i treure el nas al món, per entre els ferros de les reixes, s'entén.

De primer, Lena i Carolina, treien una estona els petits a prendre l'aire i els tornaven a llur «nursery» després de menjar la ració que els tocava; més endavant, però, hi jugaven i s'hi entretenien satisfetes, igual que les mares fan festes a llurs fills petits.

UN MINYÓ QUE NO S'ESPANTA

A nys enrera hi havia a Sugranyes, la vila empordanesa, un marrec d'allò més entremaliat, que feia estar sempre la família amb l'ai al cor. Aquell noi atrevit s'enfilava als arbres més alts fins a les branques més primes, es banyava al torrent els dies que aquest era més turbulent, i li agradava sobretot d'enfil·lar-se a la torre del molí abandonat, des d'on la gent de baix es veien com formigues.

Només de pensar a enfil·lar-se allí dalt ja

feia rodar el cap. Doncs bé: aquell marrec pujava al cim de la torre i es posava a córrer per sobre el mur circular sense amoïnar-se poc ni molt pel que podia passar-li si li relliscava un peu i queia al carrer.

Quan el seu pare el veia allí dalt, corrent d'aquella manera, ja podeu pensar quina angúnia que passava! Un dia no es va poder contenir i li va córrer al darrera, decidit a fer-li perdre per sempre aquell costum. El bon home estava cansat de fer observacions de paraula al seu fill i resolgué d'escarmentar-lo de veres. Va atrapar el noi quan aquest feia una tombarella al caire mateix de l'abisme. L'agafa per les cames, el penja a fora i, tot sacsejant-lo, li crida:

—Apa, té! Tornaràs al molí?

Però creieu que el noi, penjat allí cap per avall, s'espantava? Què és cas! Acabava de veure un niu arrapat a les pedres i només pensava a agafar-lo.

—Pare—va dir, torçant el cap per mirar en l'aire—, baixeu-me una mica més i us pujaré uns ocellets rebufons.

TEATRE de PUTXINEL·LIS

SAMSO ENTRE LES COLUMNS DE CROCAN

LA MAMÀ.—Sí, sí... Es Pasqua... és festa... però de tota manera heu d'enllestir els exercicis que us han assenyalat al col·legi...

TITELLA.—Oh, és que...

LA MAMÀ.—No hi ha *és* que que valgui. A treballar...

CRISTÒFOL.—Però pensa, mamà...

LA MAMÀ.—Ho tinc tot pensat. A treballar! Si nó per què no treballàveu ahir que teníeu temps de sobres... Ja us conec a vosaltres. Imaginàveu que avui us deixaria passar sense enllestir la feina perquè era Pasqua... Doncs, no!

La mare tanca la porta d'una revolada i deixa els dos nois, anomenats Titella i Cristòfol, amb els colzes apuntalats a la taula on hi ha els quaderns de classe i els cartipassos. Tots dos estan tan emmurriats que ni es miren ni baden boca. A la fi, Titella mira el seu germà.

TITELLA.—Malviatge!

CRISTÒFOL.—Tinc una ràbia!

Tornen a callar i fins proven de fer una multiplicació cadascun.

TITELLA.—No puc!... Es que no puc...

CRISTÒFOL.—Jo tampoc... Penso en la mona.

TITELLA (*fent l'ullet*).—Jo ja l'he vista.

CRISTÒFOL.—Sí?

TITELLA.—Sí. La teva i la meva. La mamà les ha posat totes dues damunt la consola de la sala perquè no les trobéssim, però, jo, les he trobat...

CRISTÒFOL.—I com són? Digueu.

TITELLA.—Molt grosses. Semblen dos monuments...

CRISTÒFOL.—I de què són fetes? De diverses coses... De crocant n'hi ha força...

La porta s'obre i compareix la mamà.

LA MAMÀ.—Ja treballau?... Vejam... Encara no heu fet res...

TITELLA.—Sí... Una multiplicació...

LA MAMÀ.—Però si n'heu de fer quatre i l'anàlisi gramatical i estudiar la lliçó de geografia... Treballeu; si no, us castigaré de valent.

La porta es torna a tancar, Titella i Cristòfol es miren, furiosos. Agafen la plover i fan una altra multiplicació.

TITELLA.—Malviatge!

CRISTÒFOL.—Tenim una pega!... I escolta, com deies que era la mona?

TITELLA.—Unes columnes de crocant... Saps?... Es allò que té ametlles embolicades en una pasta dolça com la mel...

CRISTÒFOL (*embadalit*).—Sí... I què més?

TITELLA.—Uns ous blancs, voltats de garlandes de dolç... Fan més bonic!... (*Amb misteri*). I si anéssim a veure-les?

CRISTÒFOL.—Apa... Però, vols dir que la mamà no ens sentirà?

TITELLA.—No... Ella és al menjador. Nosaltres saltarem per la sala de bany...

Titella i Cristòfol, amb compte, com dos lladres que van a robar, surten de la cambra d'estudi i entren a la sala que les persianes abaixades fan ombrívola.

TITELLA.—Són aquí... Damunt la consola... Les veus?

CRISTÒFOL.—No gaire... No arribo bé...

TITELLA.—Espera't... Jo t'ajudaré.

Titella procura enfilar el seu germà petit perquè domini el panorama de les mones. Però tot just Cristòfol ha allargat els dits cap als dos monuments de crocant, s'obre la porta i apareix la figura indignada de la mamà... Titella afluixa bruscament; Cristòfol d'esma s'agafa a les columnes de crocant i les dues mones i els dos nois cauen per terra en un desori indescriptible.

Aquest Crist coronat d'espines, que fa una cara tan trista i tan dolça, és fet d'un gran pintor i dibuixant alemany que es deia Albert Dürer. El dia 6 d'abril farà quatre cents anys que va morir a Nuremberg. Aquesta imatge és el millor recordatori per a la setmana santa.

Es per això que a Alemanya es preparen a celebrar el centenari de la seva mort i Jordi també vol que els seus amics facin la coneixença d'aquest home que ha estat un dels artistes més grans que ha tingut Alemanya.

La gent del seu temps li tenia tal admiració que fins els reis i prínceps li eren amics. Tan amics que una vegada que pintava unes figures en una paret

enfilat en una escala al palau de l'emperador Maximilià, l'escala va trontollar i l'emperador, que ho va veure, manà a un dels nobles que l'aguantés. El noble, que devia ésser un ruc presumit, se'n va ressentir molt i va dir que ell havia de fer coses més importants que aguantar escales de pintors.

L'emperador Maximilià, en sentir això, li va dir: Vós sou noble perquè el vostre pare ho era, però el meu pintor té la noblesa del geni.

I perquè mai més ningú no li pogués tornar a dir que no tenia cap títol de noblesa, l'emperador el va fer noble i li va donar un escut que després el van adoptar totes les societats de pintors alemanys.

LA MONA DE JORDI S'HA ACABAT EL CONCURS

JORDI, per un dia, fa de padrí dels seus amics. Els dona el present que s'han guanyat, la seva mona. I no trobeu que li escau aquest paper? Té aquesta sort, ell. Quan vol, és el més enjogassat i divertit del minyons. Però també quan convé sap fer d'home de seny. Vosaltres ja el coneixeu en tots aquests aspectes.

S'ha acabat el concurs. JORDI està molt satisfet de les proves d'amistat que li han donat els amics que té per tot Catalunya. Ha rebut més d'un miler de respostes i, com que n'hi ha moltes de bones, ara no s'enten de feina per triar, perquè no sabia pas dir quina li agrada més.

Però paraula es paraula, i bé cal conjuminar-ho per complir-la. Hi ha pensat una bella estona, i després de rumiar-hi molt, se li ha acudit una cosa que li sembla que podrà satisfer a tothom.

D'entre els centenars de respostes, n'ha triat vint-i-cinc. Cada una es mereix ben bé el premi, però justament ací comencen els maldecaps, perquè si totes vint-i-cinc

s'ho mereixen i només té tres premis per donar, com ho farà per quedar bé? Ho arreglarà així. Mal per mal, li sembla la solució més escaient i més justa. Escriurà el nom dels vint-i-cinc amics autors de les respostes preferides, en uns paperets i els ficarà dintre una bossa, i aleshores ell, sense mirar, en treurà tres, l'un darrera l'altre. Els tres noms que hi hagi escrits als paperets que sortiran de la bossa, guanyaran el premi, que serà la cosa que hagi demanat cadascú en la seva resposta.

I és clar, com que els altres vint-i-dos també es mereixen alguna cosa, publicarà en el seu setmanari les respostes que li hagin enviat.

I ara, amics, JORDI us demana que prengueu paciència, perquè el cas, ja ho veieu vosaltres mateixos, era molt compromès. Però com que aviat JORDI obrirà un altre concurs, els que ara no hagin estat afavorits bé podran fer la pau un altre dia. En el número que ve seran publicats els noms dels afortunats.

QUÈ VOL DIR I DE QUÈ VE "LA MONA"

MONA vol dir present, no ho sabíeu? Per això el qui la compra la regala sempre.

Així, doncs, quedem que la paraula no té res a veure amb la bestiola que porta aquest nom. Però algun temps ho havien cregut així i fins i tot els pastissers donaven la forma d'aquella bestiola a aquesta lleminadura de Pasqua.

I heu de saber que els moros encara avui dia, d'un present en diuen mona.

I ara voldrieu saber per què és feta de pasta, oi? Això ve d'una vella pràctica religiosa dels hebreus i dels jueus abans de la naixença de Nostre Senyor. Aleshores, per celebrar la Pasqua, sacrificaven un anyell tendre i es menjaven la carn acompanyant-hi un pa especial o també coca. Aquest pa havia d'ésser pastat amb la farina del pri-

mer ordi segat aquell any. Val a dir que com que aquella terra és més calenta que la nostra, l'ordi hi grana i hi madura molt més aviat.

Els primers cristians no van deixar perdre el costum. Celebraven la Resurrecció del Senyor en la mateixa diada de Pasqua, i aquell dia menjaven unes coques garlandes o tortells de pasta. Més tard van acompanyar-hi ous. I aquest darrer costum ja sabeu prou si dura encara avui o no.

I potser encara no sabeu una cosa que va perdent-se? El padrí que sap fer-ho bé fa posar a la mona tants ous com anys té el fillol a qui la regala.

I ara, després de saber totes aquestes coses, digueu, no la trobareu més bona diumenge que ve?

C O S E S D ' E N G I N Y

PER FER SORTIR UN BROLLADOR D'UNA AMPOLLA

Ompliu d'aigua en les seves dues terceres parts una ampolla una mica panxuda, i tapeu-la bé amb un tap de suro. Feu un forat al tap i passeu-hi un canonet de vidre o de metall que hi vingui ben just.

Aquest canonet només ha de sortir un centímetre per damunt del tap i no ha d'arribar al fons de l'ampolla. Alehores bufeu ben fort dins el canonet: així que apartareu la boca, l'aigua pujarà com el brollador d'un jardí.

BARQUETES DE PAPER DIRIGIBLES

Feu unes barquetes de paper, ompliu d'aigua una grial a o un plat soper i poseu-hi les barquetes, que surin. Fàcilment podeu obligar-les a navegar a voluntat vostra, si agafeu un portaploma d'ebonita i el fregueu ben fort, tres o quatre vegades, a la mànega de la vostra jaqueta, o en un tros de drap. Llavors acosteu la punta a les barquetes. La força elèctrica, produïda pel fregament, obliga a les barquetes a navegar cap allí on vagi la punta del portaploma.

JAUME MERCADÉ

JOIER

Passeig de Gràcia, 46

Telèfon A - 1373

BARCELONA

VIDA I AVENTURES D'UN GRAN FUTBOLISTA

Però a la fi va poder més el coratge de l'home que el ferotge entossudiment de les pilotes. Pere el Gran veié per terra, vençudes i quietes, les seves enemigues que no havien estat mai tan rodones com aleshores. Perquè l'una estava desinflada...

...l'altra aixafada; l'una tenia un esquing perillós, l'altra un esvoranc de gravetat. Pere el Gran, generós en la victòria, mirava d'alleujar el sofriment dels ferits. Tenia una carícia per a cada pilota i les conhortava, a més, amb paraules asseynades.

- Us ofeneu de rebre cops? - deia -. Si això és la vostra missió en aquest món! Jo, futbolista, he de donar puntades de peu. Vosaltres, pilotes, heu de rodolar, botar, rebre les patacades de mà, pala, raqueta o sabata. Que cadascú compleixi el seu deure!

- Té raó, - murmuraren les més sàvies -. Si no haguéssim de fer de pilota, ja no ens haurien posat al món. - I la que havia atret allí Pere el Gran, va confessar que Jaume Primer l'havia seduïda amb miraments que una pilota complidora havia de rebutjar.

Així, l'una darrera l'altra, les pilotes, girelles de mena, van girar-se completament. I abans que s'apaguessin els ciris, aquell subterrani, que havia d'haver estat la tomba de Pere el Gran, era el lloc on aquest rebia el més falaguer dels homenatges.

Totes les pilotes li juraren fidelitat i volgueren fer en honor seva els bots més arriscats. I quan el gran futbolista va sortir al carrer, que el dia naixent començava a aclarir, duia una escorta de set glorioses pilotes de futbol orgulloses d'acompanyar-lo.

(Continuarà)